

24.6.1943
'GARBEID
ANISATIE TODT'
BEZWEKEN
DUITSLAND

HIER
MARCEL
GEB.
VERZETS.
'BELG. BEVRIJ
GEARRESTEER
ONTHOOFD
BRANDENBUR

HIER WOONDE
URBAIN
JAN EN DRIESSCHE
GEB. 1922
STRIJDER
IN DE LEGER
1940-1944

HIER WOONDE
EDMOND DE
GEB. 1894
VERZETSSTRIJDE
GEHEIM LEGER
GEARRESTEERD 21-
NIJENGAARDE
IN ZYKLEN 30.4.1944
SANDRIJSTEL

HIER WOONDE
ALBERT LE VAD
GEB. 1914
VERZETSSTRIJDE
GEARRESTEERD 1944

8 Struikelstenen

Ter nagedachtenis van Herzeelse politieke gevangenen

4400 Nijlervosveld Herzele

Verrekenbaar
vrijwillig 05 470 0000

Herzele, Herzele, Herzele, Herzele, Herzele
Herzele - Politiek, Staat of Levenswijze, Waardigheid

Inleiding

Op 8 mei 1945 eindigde WOII, dat is inmiddels meer dan 75 jaar geleden.

De meeste oud-strijders en oorlogsslachtoffers zijn reeds overleden. Dat wil echter niet zeggen dat wij deze oorlog, evenals de Eerste Wereldoorlog, mogen vergeten.

Zelfs na zoveel jaren vrede in ons land, is het nodig om onze helden te blijven herdenken. Zij vochten en hebben zwaar geleden om ervoor te zorgen dat wij het na zoveel jaren nog altijd goed hebben om te leven in welvaart en vrede.

Deze vrede is echter een fijne draad geworden. Dan denken we aan de oorlog en bezetting van de Russen in Oekraïne welke ons doen herinneren aan die vreselijke periode die ons land en de hele wereld meemaakten in beide wereldoorlogen.

De oud-strijders hebben de herinnering aan hun vreselijk verleden altijd hooggehouden. Door ouderdom, overlijden en ziekte werden hun taken de laatste jaren overgenomen door sympathisant-oud-strijders. Meestal familieleden, maar eveneens personen die de herdenking willen bewaren.

Naast de plechtigheden ter gelegenheid van Wapenstilstand, V-dag, Bevrijdingsfeesten en andere herdenkingen, wordt er in Herzele ook gezorgd voor het behoud, onderhoud en inventarisatie van oud-strijdersgraven. Recent werden tevens nieuwe monumenten geplaatst in Wijnhuize en Sint-Antelinks.

Voor de gesneuvelden begraven op gemeentelijke begraafplaatsen hebben NSB en OSC Herzele hun medewerking verleend aan het project "Vergeten Helden". Hierdoor is er voor deze graven bescherming verzekerd, net zoals deze op de Militaire Begraafplaatsen.

Dat is anders voor de Weerstanders, Politieke Gevangenen en opgeëiste burgers uit WOII die in concentratie- en werkkampen verbleven en daar om het leven kwamen en er meestal gecremeerd werden. Zij kregen geen waardig graf. Speciaal ter hunner herinnering worden struikelstenen geplaatst.

Deze struikelstenen (zogenaamde Stolpersteine) worden in het voetpad geplaatst voor de deur waar iemand woonde of opgroeide die tijdens de oorlog opgepakt werd om te sterven in één of ander kamp.

Deze stenen komen er op vraag van enkele verenigingen en het lokaal bestuur Herzele.

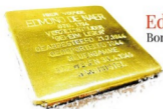
De bedenker van deze Stolpersteine, de Duitse kunstenaar Gunter Demnig, heeft samen met zijn team sinds 1994 ongeveer 70 000 herinneringsstenen over heel Europa geplaatst. Eerst voor Joodse mensen die in de uitroeiingskampen slachtoffer werden van de Holocaust, nu voor Weerstanders die gedood werden of in concentratiekampen omkwamen. Als symbolische herdenking aan alle Weerstanders en Opgeëiste Werkplichtigen.

Onze dank aan:

- Lokaal bestuur Herzele en in het bijzonder schepen Benjamin Rogiers, voorzitter van het Oud-Strijderscomité.
- Mark Van den Driessche, voorzitter van de Nationale Confederatie der Politieke Gevangenen en Rechthebbenden Gewest Gent-Eeklo en de Belgische Vriendenkring Neuengamme.
- Vele archieven in België, Nederland en Duitsland en de heer Heinke Müller.
- Weekblad PANO en de personen die ons inlichtingen, foto's en bidprentjes bezorgden:
- Alexander Stukenberg, Dr. Albert Van Damme, Antoine Fonck, Michiel Baele, Daniël De Grootte, Martine Van Lierde, Patrick Geenens, Bea Van Steenberghe, Hector Vidts, Eddy Mertens, Fabienne Van Damme, Christiane Van De Wiele.
- 'Analyse van het Gewapend Verzet te Herzele tijdens WOII', geschreven door Jan Mertens, was eveneens een bron die ons veel gegevens opleverde.

Lijst van Politieke Gevangenen

Nr	Naam	Plaatsing struikelsteen	Concentratiekamp
1	De Naer Edmond	Ressegem, Borsbekestraat 31	Neuengamme
2	De Rijck Andreas Petrus	Herzele, Peperstraat 37	Neuengamme/Sandborstel
3	De Vadder Albert	Woubrechtgem, Neerwegstraat 4	Elrich
4	De Vuyt Georges	Herzele, Solleveld 20	Neuengamme
5	Goossens Marcel	Borsbeke, Molendijk 30	Brandenburg - Görden
6	Mertens Stephanus	Borsbeke, Molendijk 20	Craslice (Tsechië)
7	Schollaert Roger	St.-L.-Esse, Steenhuizenstraat 5	Mathausen Gießen
8	Van den Driessche Urbain	Woubrechtgem, Sleistraat 8	Neuengamme

Edmond De Naer

Borsbekestraat 31, Ressegem

Geboren te Ressegem
Molenstraat 18
(nu Borsbekestraat 31)
op 18 maart 1894

Had het statuut van oud-strijder 1914-18. Was een gepensioneerd rijkswachter.

Werd lid van het Geheim Leger in Ressegem, waar Maria Van der Biest sectieoverste was. Ook buurvrouw Simonne Mertens, haar vader Theophiel en Adreas De Ryck uit Herzele maakten deel uit van deze groep.

Na de crash van de Amerikaanse Liberator op 29 mei in Aaigem, waar alle levende bemanningsleden gered werden door het Geheim Leger, zetten de Duitsers een valstrik op door een valse zogenaamde Australische parachutist uit te zetten tussen Aaigem en Ressegem. Toen Edmond te horen kreeg van deze Australiër ging hij er naar op zoek. Hij vond hem verscholen op de boerderij van Emiel Backaert in Aaigem. Deze vermeende geallieerde werd overgebracht naar Ressegem en verstopt bij Theophiel en Simonne Mertens. Maria Van der Biest kreeg echter argwaan en haalde er sectieoverste Omer Huylebroeck bij die de spion ontmaskerde als Frans Martens uit Nukerke.

Huylebrouck gaf opdracht om hem te liquideren. Martens kon echter voortijdig ontsnappen. Enkele dagen later, op 21 juli 1944, werden De Naer, Van der Biest, Simonne Mertens en Augusta Van Melckebeke gearresteerd door Martens, samen met de Gestapo. Ook het gezin Backaert en Andreas De Ryck werden diezelfde dag nog op de boerderij in Aaigem gevangengenomen en overgebracht naar de gevangenis van Oudenaarde. De vrouwen werden later terug vrijgelaten.

De smart van het lijden wordt verzacht door de hoop op een eeuwige wederzien.

†

ZALIG AANDEKENEN VAN MIJNHEER
EDMOND DE NAER

echtgenoot van Mevrouw
Maria Joanna MERTENS

geboren te Bessigem den 18 Maart 1894, en overleden in het kamp van Neuengamme Duitschland in Mei 1945. Hij was Oudstrijder van den oorlog 1914-18. Gepensioneerde rijkswachter. Hij was lid der confrerie van het Heilig Hart van Jezus.

Gelijk een schitterende ster eenzakkende den Hemel van, zoo niet menschen's menschen leven op eenen keer geindigd. (Th. a. Kemp XXIII.)

Zoo ook werd deze voorbeeldige huisvader ontrukkt aan de zoete liefde zijner duurbare echtgenote en van zijn geliefd kind, aan de waardevolle achting van al degene die met hem in betrekking waren.

God, wij hebben dikwijls gedankt omdat Gij ons zoo 'n goede man en vader hebt gegeven. Door woord en daad ging hij steeds voor, want een vader is een leider. Niets was hem te veel als het zijn gemin gold, en slechts bij die ondervonden heeft, weet hoe zwaar de voorbije oorlogsjaren geweest zijn voor een eerlijken, arbeidszamen, en wilsman. Maar in zijn plaats aan tafel ledig en onbezet, in onzen geest en in ons gebed, zal hij meer dan ooit leven.

Beminte Echtgenote, zwaard en kruis kon U niet worden opgelegd, omdat wij zoo eensgezind en gelukkig waren. Ik dank U voor Uw edelmoedige en sterke houding, het overrijpe en smartvolle afwezigheid; getuigt in ik de opvoeding van ons kind aan U alleen over. En Gij zins kind, mit leven steeds ik altijd van U verwacht heb, zorg dat ik hier mee blijven over U. Gedank Uw vader in uw dagelijksch gebed en zijt de troost van Uw moeder.

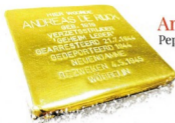
Die zins broeders, familieleden en vrienden, wees en blijft mij allen indachtig in Uwe gebeden.

Barmhertige Jezus, geef hem de eeuwige rust.
Heilig Hart van Jezus wees mijn zaligheid.

Edmond De Naer, Urbain Van den Driessche, Georges De Vuyst, Emiel Backaert en Andreas De Ryck werden op 30 augustus 1944, via de gevangenis van Gent en Antwerpen, naar Neuengamme gedeporteerd. De trein kwam aan in Neuengamme in de nacht van 1 op 2 september 1944. Edmond De Naer kreeg het KZ-Häftlinge nr.: 44953

Hij overleed op 30 april 1945 te Sandborstel, een nevenkamp van Neuengamme.

Postuum vereremerkt met meerdere ere tekens.

Andreas De Ryck

Peperstraat 37, Herzele

Geboren te Herzele
Peperstraat 27 (nu 37) op
09 juni 1919

Zoon van Gustaaf en
Maria Backaert

Werd op 01 september 1940 gemobiliseerd en nam deel aan de 18-daagse veldtocht waar hij krijgsgevangen werd en tot maart in Duitsland moest verblijven. Hij was ten gevolge van die gevangenschap zeer anti-Duits.

Sloot in 1943 aan bij het Geheim Leger en was ook actief bij l'Organisation Militaire Belge de Résistance.

Op 21 juli 1944 werd Andreas opgepakt in Aaigem bij zijn oom Emiel Backaert waar ze een vermeende Australische piloot verborgen hadden. De piloot bleek een spion voor Duitsland te zijn, namelijk Frans Martens uit Nukerke. Andreas en Emiel werden samen met andere gevangenen op 30 augustus 1944, via de gevangenis van Gent en Antwerpen naar Neuengamme gedeporteerd. De trein, met meer dan 2000 Belgische gevangenen (waaronder Urbain van den Driessche, Georges De Vuyst en Edmond De Naer), kwam uiteindelijk aan in Neuengamme in de nacht van 1 op 2 september 1944.

De vrouwen werden na een tijdje in de gevangenis van Oudenaarde terug vrijgelaten, maar de mannen vonden de dood in Duitsland.

Andreas De Ryck was gevangengezet in het buitenkamp in Porta Westfalica. Bij het oprukken van de geallieerden werden de gevangenen naar het noorden gebracht, o.a. via de "dodenmarchen".

Hij overleed in Wöbbelin op 05 april 1945. Postuum verermerkt met meerdere eretekens.

Wöbbelin was een nevenkamp van het concentratiekamp Neuengamme bij de stad Ludwigslust.

De SS had Wöbbelin opgericht om gevangenen van de concentratiekampen te huisvesten die uit andere kampen geëvacueerd werden om hun bevrijding door de geallieerden te voorkomen. Dit kamp was operationeel van 12 februari 1945 tot 2 mei 1945.

Het volgend getuigt loof te het in den dood.

†

VOT LANGE OEDICHTEN AAN DE REDE

Andreas Petrus DE RYCK

Been van Oudal en Maib BUCKERT

Lit me den Beel me het u. Wat, van de meer
anderegeengen O. in. S. S. en Oudal Leger
Oud-Ordeur, Oud-Ordeur en Oud-Ordeur en Oud-Ordeur
1945-1945.

Oudal te Wöbbelin de 7 Juli 1945, als waarden
der Oud-Ordeur en de 22 Juli 1945, en waarden
overleden in het kamp van Wöbbelin (Duitsland) in
de eerste dagen van het 1945.

Di' mado niet roeterij, waerkeken
waerit den kerkje, waerit kink,
waerit kink en kink, waerit kink,
en diech getuigt uij oedeleken.

Waerkeken u, in die lange lange ande!
Wie kende nog de kende geer
om waerit, kende en kende, waer!
Waer kink uij me! — Ah uij! waer kende.

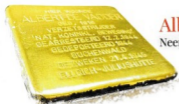
Di' ene allen waerit ene waerit,
uij en kende, als waerit, kende,
uij en kende, waerit kende, kende,
uij en kende, kende, kende, kende.

Di' uij en kende de kende kende
waerit uij waerit kende, kende,
uij en kende kende, kende kende
uij en kende kende, kende kende

BE VOOR UJN DEE.

De familie DE RYCK en BACKAERT
BEDANKEN.

Albert De Vadder

Neerwegstraat 4, Woubrechtgem

Geboren te Woubrechtgem
Neerwegstraat 26 (nu 4)
op 19 augustus 1916

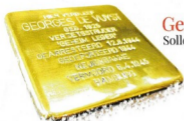
Zoon van René en
Romanie Van Gysegem

Bernard Albert Leopold De Vadder, gekend als Albert, had een broer en twee zussen en was gehuwd met Anna Plompen.

Tot aan de oorlog sergeant bij de spoorwegtroepen in de kazerne van Hoogboom. Tijdens de oorlog werkte hij als klerk bij de politie van Ekeren. Nam deel aan de weerstand als lid van de Nationale Koninklijke Beweging.

Bij de geboorte van zijn zoon Luc kreeg hij drie dagen verlof. Hij zou echter de geboorte niet meemaken, want bij zijn thuiskomst aan zijn ambtswoning te Fortdreef 27 in Hoogboom-Ekeren werd hij omsingeld door Duitsers. Hij werd opgepakt op 12 februari 1944 en door Sipo Brussel gedeporteerd op 08 mei 1944 met een konvoi van 967 gevangenen, waaronder 920 Belgen, naar Buchenwald en op 23 mei 1944 getransfereerd naar Dora-Mittelbau. Op 17 februari 1945 werd hij overgeplaatst naar het buitenkamp Winklarn-Ellrich waar hij een put moest graven. Hij werd met de schop doodgeslagen en begraven in zijn eigen gedolven put.

Georges De Vuyst

Solleveld 20, Herzele

Geboren te Herzele
in de Wolvenstraat 1
op 16 juli 1925

Zoon van Amaat Petrus en
Vermeulen Maria Leonia

Immigreerde met zijn gezin in 1927 naar Ontario, Canada.

In 1937 kwam de moeder met de twee zonen Georges en Jozef terug naar België. Door het uitbreken van de oorlog en de bezetting van België in 1940 werd de burgerluchtvaart stilgelegd en konden ze niet meer terugkeren naar Canada. Zij verbleven tijdelijk bij familie om later hun intrek te nemen in een woning op Solleveld 20.

Aangezien Georges de Engelse taal machtig was, werd hij ingelijfd op 01 februari 1942 bij de weerstandsgroep van het Geheim Leger waarbij hij inlichtingen overbracht aan het Britse leger. Buiten zijn spionagediensten hielp hij ook mee aan het wegbrengen en verbergen van geallieerde vliegeniers en gevluchte weerstanders. Hij stond ook in voor het transport van wapens over het traject van Appelterre naar Woubrechtgem. (Zie ook de beschrijving bij Urbain Van den Driessche waar hij mee samenwerkte). Op 12 augustus 1944 nam hij deel aan de overval op het postbureau te

The President
OF THE UNITED STATES OF AMERICA
has directed me to express to
GEORGES DE VUYST
the gratitude and appreciation of the
American people for gallant service
in assisting the escape of Allied
soldiers from the enemy.

Dwight D. Eisenhower

DAVID V. BRIDGES
Special Agent in Charge

Mijlbeek in Aalst, samen met Van den Driessche. Deze overval was bedoeld om rantsoenzegels te bemachtigen die ze nodig hadden om verstekelingen mee te voeden. Door verraad werden ze in een hinderlaag gelokt door de Gestapo en gevangengenomen.

Georges De Vuyst en zijn vriend Urbain Van den Driessche werden op 30 augustus 1944, via de gevangenis van Gent en Antwerpen naar Neuengamme gedeporteerd. De trein, met meer dan 2000 Belgische gevangenen (waaronder Andreas De Rijck en Edmond De Naer), kwam uiteindelijk aan in Neuengamme in de nacht van 1 op 2 september 1944.

Werd samen met Van den Driessche tewerkgesteld bij Blohm & Voss in Hamburg, waar onderdelen van U-boten vervaardigd werden. Hij bezweek er op 06 april 1945 door ondervoeding en uitputting.

Hij ontving postuum heel wat eretekens: Kruis van de Ridder in de Orde van Leopold II met de Palm, Oorlogskruis 1940 met de Palm, Medaille van de Weerstand, Herinneringsmedaille van de Oorlog 40-45 met 2 gekruiste sabels, Erebreve van president Dwight D. Eisenhower van de Verenigde Staten van Amerika, alsook een ercertificaat van the British Commonwealth of Nations.

Marcel Goossens

Molendijk 30, Borsbeke

Geboren te Borsbeke
in de Molendijk 30
op 30 oktober 1908

Zoon van Casimir en
Marie-Louise Braekman

Ging bij de Rijkswacht en werd wachtmeester te Dendermonde.

Huwde met Maria Dermotte en was tijdens de oorlog woonachtig in de rijkswachtkazerne op de Leopoldlaan in Dendermonde.

Majoor van de lokale cel van het Belgisch Vrijwilligerslegioen. Deze Dendermondse verzetsgroeping 'Dom Anselmus' werd genoemd naar de kloosternaam van de geestelijke leider Aloïs Meirman. Deze lokale cel werd opgericht op 01 juni 1941. Marcel was verantwoordelijk voor de wapensmokkel samen met Jozef Maes.

Zij verzamelden inlichtingen die werden doorgegeven aan de geallieerden. Op 26 september 1942 werd hij opgepakt door de Geheime Feldpolizei.

Naar verluid gebeurde dit niet zonder slag of stoot. Marcel verzette zich hevig maar moest zich uiteindelijk toch gewonnen geven. Hij werd overgebracht naar de gevangenis Nieuwewandeling in Gent. Van daar werd hij getransporteerd naar Bochum, een buitenkamp van KZ Buchenwald en dan naar straf gefängenenlager Esterwegen. Op 20 oktober 1943 werd Marcel door Senat des Volkgerichtshof ter dood veroordeeld. Op 10 november 1943 brachten ze hem naar Zuchthaus Hameln en vervolgens naar Brandenburg-Görden waar hij 12 dagen later onthoofd werd.

Zijn as werd op 20 oktober 1945 overgebracht naar Laken of Ukkel (volgens fiche). Een andere bron schrijft dat deze naar het Urne ereperk Schoonselhof Antwerpen werd overgebracht.

Er werd al een struikelsteen voor hem geplaatst aan de rijkswachtkazerne te Dendermonde, waar eveneens een bronzen gedenkplaat voor Marcel en drie anderen in de gevel ingebouwd werd. Werd postuum vereremerkt met meerdere eretekens.

7, 100 8

België

..... (Geslacht?)

naam)

1. 30-10-08
2. Brussel/1943.
3. Dendermonde
4. Dendermonde-Postkantoor
5. 27-11-43
6. België
7. Hinderlootweg (Eresterkwal)
8. Dendermonde
- 9.
- 10.

Flossenburg verbrandingsoven

In het leven is de zaligheid, in het leven is het leven.
(Nov. Ch. 2, 12)

† TER ZALIGER GEDACHTENIS VAN †

Mijne

MARCEL GOOSSENS

POLITIEKE GEVANGENE

MADOR BIJ DEN WIERSTAND

volgemanst van

Mevrouw Maria DE MOTTE,

ghelovt te Brussel, (Vl.), den 30 October 1938 en as af-
gronijkt: Esharingen onbekend, voor „Vest en Vader-
land“, in Gröden-Brandenburg (Duitsland),
den 21 November 1943.

Gedekt ons allen die onze vrienden zijt, verges ons
niet in uw gebeden: 't is het onsge dat wij van U nog
vergen en verhoopen.

Daar ons gesangenschap hebben wij beide dagen door-
gebrachte, in de bejegening ons overgegaan, verlost wij
onsz nood ont, ons al-omgheest viel ons onwelde ont
geleik als wij dachten dat zij ook moent lipen door ons
en voor ons, maar wij dachten in 't gelote niet wesen
af, zodat wij wisten dat zij levend waert het Sionisme te
dore dat God ons vroeg; wij wisten sterven voor de goede
zaak, ons leven geven voor ons allen-voent leest „voor
God en Vaderland“.

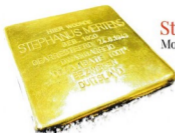
Als ons war van afbreiden gelieven was, vrienden wij
niet geleik doreen die gesz hoop hebben op ons later le-
ven, wij sterven gemet, gelote, door de handen onsz va-
nden, berekend door ons talrijke kerrijde vrienden,
betrouwd door ons doorbest familie.

Gedulde E-begonnen, doorbaar Knof, bevende Ouden
en Familie, weet dat ont legent over ons plandig be-
geven, wij hebben U verhoen voor ons hoop leven, wij tal-
ten elkanter wesen; intes-tes doree aan ons in ons
geleiden, betrouwe op God, in de goede verhoevende God
zal ons groen eller oig-lijk bevoenen; vaartwel... tot wese-
nen in ons later leven.

Mijn Jozef, burnshertogheid

3006. af.

Drukk. De Gash, St. L.-H. 41ap. J. Van den Neunget

Stephanus Mertens

Molendijk 20, Borsbeke

Geboren te Borsbeke
in de Molendijk 167 (nu 20)
op 18 januari 1920

Zoon van Victor Mertens en
Catherina Van den Berghe

Was arbeider en reed als bijverdienste in het weekend met zelfgemaakte ijscrème rond.

Voor zover gekend was hij geen lid van de weerstand. Niet tegenstaande werd hij in Brussel opgepakt op 24 juni 1943 (volgens een bidprentje op 19 februari 1944) en gedeporteerd naar Duitsland. In Borsbeke werd er door kwalijke tongen verteld dat hij vrijwillig naar Duitsland was gaan werken. Mogelijks lag het feit dat één van zijn neven collaboreerde met de Duitsers aan de basis daarvan.

Er was onduidelijkheid waar deze persoon zich in Duitsland bevond. Op een dag ontving de familie dan toch een teken van leven via een

Mertens, Stephanus
Y10.1.20

0 1.4 139
E 24.6.43

Km 217, Mertens,
01-135 Stephanus

Berno Viktor Mertens
Borsbeke-Feldlin
Molendijk 167

Organisation Todt
Speer

handgeschreven brief. Hierin vermeldde hij dat hij er slecht aan toe was en vroeg zijn broer Pierre om te zorgen voor zijn verloofde Anaïs indien hem iets zou overkomen. Na de oorlog huwde Pierre met Anaïs.

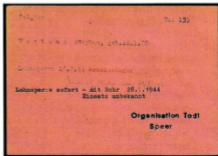
Na twee jaar opzoekingswerk in de archieven van de concentratiekampen, Volksbond, Aachen en het Arolsen Archief in Duitsland vond men uiteindelijk het bewijs: een fiche met een minimum aan gegevens, die eigenaardig genoeg gevonden werd tussen de gegevens van een persoon met dezelfde naam, maar met een andere geboortedatum en geboren in Moskou.

Deze man met een niet-Russische naam zou eveneens bij dezelfde Organisation Todt – Speer ingelijfd geweest zijn.

Op de fiche stond zijn naam met daarvoor 'Kraftf', wat zou kunnen vertaald worden als kracht (arbeider) of kraftfahrer (chauffeur of operateur). Eveneens op de fiche staan zijn geboortedatum, naam en adres van zijn vader, een stamnummer 014 135 en de stempel van de firma.

Een rechtstreeks contact en hulp van het Arolsen Archief gaf meer details: een tweede fiche met vermelding dat hij onbezoldigd tewerkgesteld was bij deze organisatie, zich in een Arbeitslager (werkkamp) bevond en sinds 31 maart 1944 ingezet werd via dit kamp.

Via het NIOD Instituut voor Oorlogs-, Holocaust- en Genocidestudies in Nederland bleek zijn naam niet voor te komen in de lijsten van het ingeschreven personeel van de bouwfirma Organisation Todt – Speer.

Dit betekent dat Stephanus Mertens weldgekelijk dwangarbeid verricht heeft en er zoals vele anderen aan ten onder is gegaan. Gestorven op 14 december 1944.

Mogelijks werd na zijn dood zijn identiteit gestolen door een Russische gevangene waardoor er verwarring ontstaan is. Soms werden de kleren van een dode, met daarop het stamnummer, gestolen. Op dergelijke wijze kon men ontsnappen aan het gezag van de Kapo's en zich ongemerkt in een andere groep vestigen. Deze Rus was op het einde van de oorlog gevestigd in Willingen en stierf er op 27 januari 1945.

De Borsbeekse Stephanus is volgens zijn overlijdensprentje overleden in Graslitz (Duitsland) Sudetengouw. De gemeente Graslitz bestaat echter niet in Duitsland, maar is de vertaling van Craslice dat zich net over de grens van Tsjechië bevindt. In Craslice was er een buitenkamp van KZ Flossenburg (Duitsland). Dit kamp was echter een vrouwenkamp. Het is mogelijk dat de tewerkgestelden van de Organisation Todt – Speer regelmatig van kamp moesten veranderen naargelang de uit te voeren werken. Waarschijnlijk is deze regelmatige wissel van kamp een verklaring waarom er zo weinig concrete gegevens bestaan over deze Politieke Gevangene.

Geloofd zij Jezus-Christus. Amen.

† BID VOOR DE ZIEL †

van

Stephanus MERTENS,

2000 van

VICTOR en wijlen CATHARINA VAN DEN BERGHE,

geboren te Borsbeke, den 18 Januari 1920 en overleden te
Graslitz (Sudetengouw-Duitsland) den 14 December 1944.

OUDSTRIJDER 1940.

De dierbare afgestorvene was een deugdzame jongeling en voorbeeldig zoon. Trouw vervulde hij zijn kerkelijke plichten. Gevoel en binnelief was hij door ieder die hem kende, zijn gedachtenis zal in zegen blijven.

Als wilde dieren werden ze opgejaagd onze jongens. Op 29 Februar 1944, werd hij door den gestapo gevangen genomen en in ballingschap gestuurd.

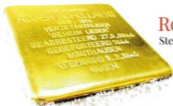
Daar stierf hij verlaten, zonder hulp van priester noch dokter. Gesienend door de hulp van eenen goeden vriend, stierf hij baasloos, martelaar.

Troost U, dierbare Ouders, de Jansen, de leevens, de leevens voorbeden die gij mij hebt gegeven, zijn gevallen in vruchtbare aarde. Mijn leven heb ik gaarne geofferd voor 't welzijn van U en mijn Vaderland.

Troost U, dierbare Broers, Schoonzonen en Familiededen, Verloofde en vrienden, eens zien wij elkaar weer hierboven allen samen vereenigd in eeuwige liefde bij God.

O. L. Vrouw Koningin der martelaren, bidt voor een.

Drukk. De Conck. St. L-44. Uitg. J. Vanden Noortgraaf

Roger Schollaert

Steenhuizenstraat 5, St-Lievens-Esse

Geboren te Sint-Lievens-Esse
in de Steenhuijzenstraat 5
op 18 april 1914

Zoon van Aloisius en Van Lierde
Elisa-Maria

Woonde bij zijn ouders op de boerderij, maar werkte eveneens als elektricien.

Werd als korporaal van de troepen overseining opgeroepen in het Belgisch leger om deel te nemen aan de 18-daagse veldtocht. Werd voor een korte periode krijgsgevangen genomen.

Hij was één van de meest door de vijand gevreesde weerstanders. Zijn palmares is dan ook niet klein: wapensmokkel (voornamelijk vanuit Wallonië) het verbergen van wapens, sabotage van spoorlijnen en watersluizen op de Dender, verbergen en verdelen van uitzendapparatuur, overseinen van vijandelijke gegevens, verbergen en begeleiden van vliegtuigbemanning en vervalsen van identiteitskaarten voor geallieerden, werkweigeraars en gezochte weerstanders.

Roger was eerst aangesloten bij het Geheime Leger in 1941, maar stapte in september 1943, samen met zijn zus

CITATION FOR MEDAL OF FREEDOM

Should merit recognition for the cause of liberty by rendering aid of individual assistance to members of the American and British armed forces who were working against the enemy-occupied territories in Europe. The courage, heroism and exceptional devotion to the common cause of freedom displayed by this person in performing such hazardous duties, covering the period to be paid if applicable, were a definite contributing factor to the termination of hostilities in this theater, entitling the recipient to the highest degree of praise.

Marie en Albert Matthijs over naar de Gewapende Partisanen, waar hij samen met Rufin Penne uit Appelsterre groepscommandant werd. Zijn schuilnaam was Leopold.

Andere leden waren Joe Arents, Albert en Omer Van De Wiele en Maurice en Prosper De Lange.

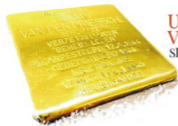
Hij werd een eerste keer opgepakt op 10 maart 1942 op verdenking van medewerking aan de sluikpers. Hij werd opgesloten in de Nieuwe wandeling in Gent, maar na een maand terug vrijgelaten.

Op 27 mei 1944 werd hij voor een tweede maal opgepakt in zijn woning - zijn vriend Rufin Penne was de avond daarvoor al gearresteerd - en werd terug vastgehouden in de Nieuwewandeling. Beiden werden op 02 september 1944 op transport naar Duitsland gezet. Eerst naar Neuengamme, daarna naar Güssen, een buitenkamp van KZ Mauthausen. Op 01 februari 1945 overleed Roger, twee dagen na zijn vriend Rufin Penne.

Schollaert kreeg een postuum erkenning als gewapende weerstander en werd tijdens de oorlog reeds onderscheiden door het Amerikaanse leger met een 'Eervolle vermelding Vrijheidsmedaille'. Deze laatste werd ingelijst teruggevonden onder de keldertrap door de huidige bewoners van zijn woning.

Het familiegraf met herinneringstekst aan Roger in Sint-Lievens-Esse, waar zijn zuster Marie begraven ligt, werd als eregraf erkend door lokaal bestuur Herzele en het War Heritage Institute. Verder werd er voor Roger ook een gedenkplaat ingemetseld in de voorgevel van de boerderij in de Steenhuizestraat.

Urbain Van Den Driessche

Sleistraat 8, Woubrechtgem

Geboren te Woubrechtgem
in de Sleistraat 8
op 01 oktober 1922

Zoon van Petrus en
Estella Bruyland

Urbain Van den Driessche, onderwijzer, maar werkzaam als gemeenteambtenaar, woonde met zijn echtgenote Marie-Josée De Coster in bij zijn moeder. In 1942 sloot hij zich aan bij de plaatselijke weerstandsgroep van het Geheim Leger, onder leiding van zijn neef Omer Huylebrouck. Deze groep opereerde vanuit Woubrechtgem en zorgde voor werkweigeraars, gezochte weerstanders, geallieerde parachutisten, enz. door hen te voorzien van een schuilplaats, voeding, kledij, valse identiteitskaarten en arbeidscertificaten. Zij voerden wapentransporten uit en verzamelden inlichtingen van militaire aard. Urbain werd er pelotonoverste.

Hun meest in het oog springende wapenfeit was de redding van zes geallieerde bemanningsleden van een neergestort vliegtuig. De Amerikaanse Carpetbagger werd op 29 mei 1944, bij zijn terugvlucht naar Engeland, neergehaald door een Duitse nachtjager en stortte neer in Aaigem. Om deze geallieerden van de nodige zaken te voorzien waren rantsoenzegels nodig. Elk gezin had slechts recht op een aantal zegels, goed voor kleine hoeveelheden vlees, aardappelen en kledij.

Om aan deze rantsoenzegels te geraken werd een overval gepland op het postkantoor van Aalst op 12 augustus 1944. Urbain werd echter verraden door de verbindingsman in Aalst, die eigenlijk een agent van de Sicherheitsdienst was. Urbain, amper 21 jaar, en zijn vriend Georges De Vuyst werden op brutale wijze aangehouden.

Urbain en Georges werden op 30 augustus 1944, via de gevangenis van Gent en Antwerpen, naar Neuengamme gedeporteerd. De trein, met meer dan 2000 Belgische gevangenen (waaronder Andreas De Ryck en Edmond De Naer), kwam uiteindelijk aan in Neuengamme in de nacht van 1 op 2 september 1944. Urbain Van den Driessche kreeg het KZ-Häftlinge nr. 45167. Hij heeft deze gevangenschap niet overleefd.

Concentratiekamp Neuengamme luchtfoto

Zijn echtgenote Marie-Josée, dochter van de plaatselijke bakker, ging terug bij haar vader wonen. Haar zoon Mark, geboren op 13 oktober 1944, heeft zijn vader Urbain nooit gekend.

Mark is vandaag voorzitter van de Belgische Vriendenkring van Politieke gevangenen van het Concentratiekamp Neuengamme.

Urbain ontving postuum meerdere eretekens waaronder het Kruis van de Ridder in de Orde van Leopold II met de Palm, het Oorlogskruis 1940 met de Palm, de Medaille van de Weerstand, de Herinneringsmedaille van de Oorlog 40-45 met twee gekruiste sabels en het Kruis Politieke Gevangene 1940-1945.

Het graf in Woubrechtgem, met herinneringstekst aan Urbain, waar zijn moeder Estella Bruyland begraven ligt, werd erkend door lokaal bestuur Herzele en het War Heritage Institute

Locaties struikelstenen

1. Ressegem, Borsbekerstraat 31
2. Herzele, Peperstraat 37
3. Woubrechtsegem, Nierwegstraat 4
4. Herzele, Solleveld 20
5. Borsbeke, Molendijk 30
6. Borsbeke, Molendijk 20
7. St-L-Esse, Steenhuizestraat 5
8. Woubrechtsegem, Sleistraat 8

Herzele
woongemeente